

ДАНИЦА ЗА МЛАДЕ

60. Републички зимски
семинар,
Филолошки факултет у
Београду,
2. фебруар 2019.

ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ДАНИЦА ЗА МЛАДЕ

Редакција

- * Миодраг Матицки, главни и одговорни уредник
- * Гордана Малетић
- * Душица Матицки, секретар

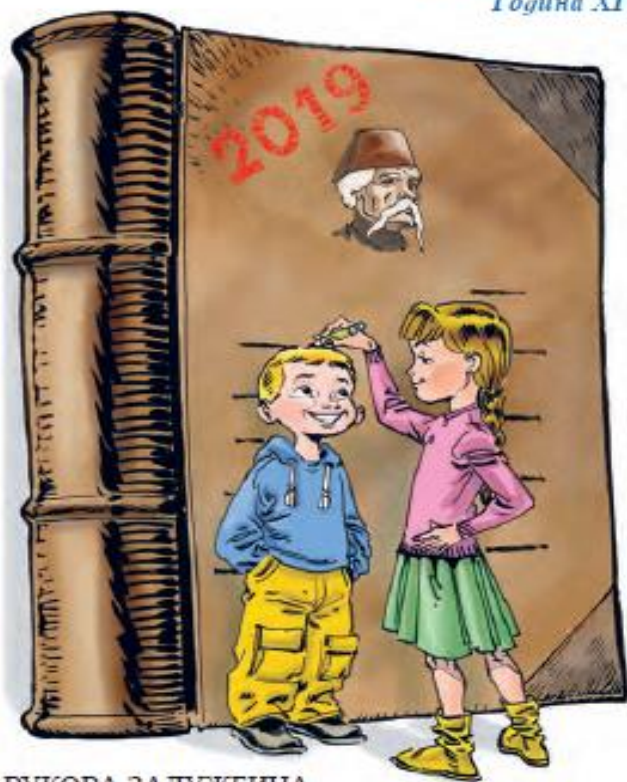

ISSN 2334-6469

ДАНИЦА

за младе

Година XI

ВУКОВА ЗАДУЖБИНА

ШКОЛСКИ
ЗАБАВНИК

Излажење
подржава
Министарство
просвете, науке и
технолошког
развоја.

ЛИЧНОСТ ГОДИНЕ

Бранко Стевановић – Поезија је веома озбиљна забава (разговарала: Гордана Малетић); (Песме): Морава; Маркова забава; Изум

ЗМАЈЕВО КОЛО

Милета Јакшић, (Песме): Молитва, Пљусак; Душан Радовић, Афоризми

ШКОЛА ОГЛЕДАЛО И УЗОР

Томислав Грујичић Равањац, Ваљевска гимназија

ПЕСМЕ НАШИХ СТВАРАЛАЦА ЗА ДЕЦУ

Зорица Бајин Ђукановић, Сањај и путуј, Жива вода; Рајко Лукач, СМС обожаваоци; Русомир Д. Арсић, Дрво расте од радости; Миодраг Матицки, Кад деда раст; Градимир Стојковић, Мало радосна песма; Милоје Радовић, Непокошени мравињак; Ноћас ће ливада да озебе; Недељко Терзић, Има нешто округло

ПРИЧЕ НАШИХ СТВАРАЛАЦА ЗА ДЕЦУ

Весна Алексић, Сеченско светло; Гордана Тимотијевић, Змај; Бошко Ломовић, Аутомобил „Златна рибица”; Божидар Пешев, Воденица воденог духа; Татјана Цвејин, Вера, Слађана Ристић, Оџачар; Урош Петровић, Прича о Јангу; Игор Коларов, Прича са погледом на небо; Славка Петковић Грујичић, Мој друг мрав; Љиљана Крстић, Барска прича, Радосав Стојановић, Страхотна прича Баја Џоре; Слободан Вукадиновић, Жива компликација

БАСНЕ

Радомир Путниковић, Пчела и лептир

ЗАГОНЕТКЕ

Милан Мрдаљ, Зоологијске песме загонетке

СЛОВАРИЦА

Драган Лукић, Капе; Раша Попов, Ав-авеж; Будимир Нешић, Песма за слово Р; Весна Видојевић Гајовић, Аристид и Агава

МУДРОЛИЈЕ И МОЗГАЛИЦЕ

Игор Коларов, Зачкољице; Јовица Ђурђић, (Допуњалке): Дугоноге ждерице; Медо и пчеле; Влада Батинић, Гвожђе се кује док је вруће

ШАЛЕ И ЗАВРЗЛАМЕ

Тоде Николетић, Слон у боји; Милан Мрдаљ, Црно-бели страх; Ђорђе Фишер, Све је у реду; Горан Новаков, Лепо живи миш у биоскопу; Душан Ђурђевић, Прича из покосовског циклуса

КАЛЕНДАР

Јово Кнежевић, Дванаест коњића из календара

НАУЧИМО СЕ ЛЕПОМ ПОНАШАЊУ

Лаза Лазић, Мој најнеобичнији ручак; Гордана Малетић, Каладонт; Љиљана Дугалић, Да ли је добро красти

ЂАК-ПЕСНИК ГОДИНЕ

Лука Баровић (о свом ученику пише „поносна учитељица” Јелица Васиљевић); (Песме): Хвала мама роди и тетке природи; Мило за драго; Опроштај

ПЕСМЕ И ПРИЧЕ МЛАДИХ СТВАРАЛАЦА

Јана Зимоњић, Храстова песма; Анђелија Станковић, Доказ љубави; Милица Андрејић, Тата и мама и мој свет; Лена Поповић, Пролеће

ЈЕЛОВНИК ЗА УНУЧАД

Слободан Вукадиновић, Халапљива песма; Драгомир Ђулафић, Стављамо купус у кацу; Лаза Лазић, Торता за незване госте; Милован Данојлић, Балада о животу кромпира; Игор Коларов, Јеленица или како се једу шљиве

ЧАС ОПИСА ЧАСОПИСА

Гордана Малетић, Слова на струју, Љиљана Симић, Награђени листови основних школа у Србији

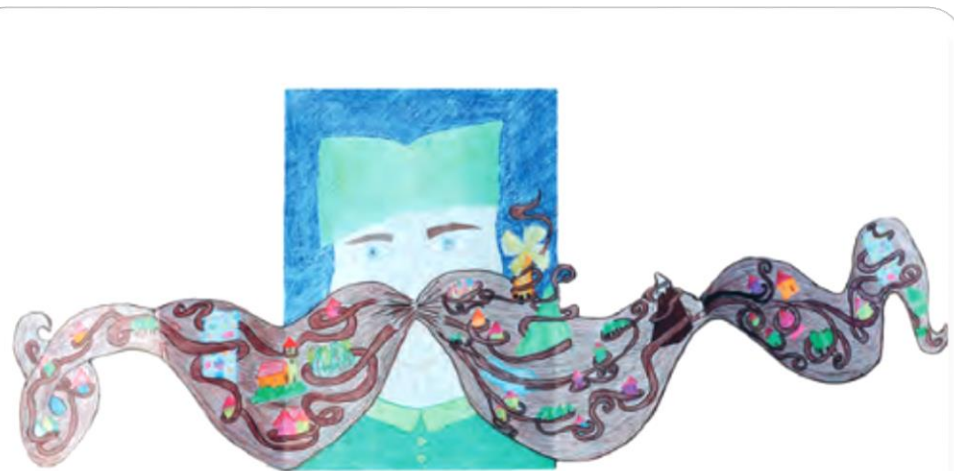
•ПРЕПОРУКА КЊИГА

Миодраг Матицки, *Млади говоре (Уводна реч ђачког алманаха у издању Дана ћирилице Баваниште, огранка Вукове задужбине – Млади говоре. Азбучник српске духовности)*; **Гордана Малетић** препоручује следеће књиге: Раша Попов, *Чика Рашине бајке*; Урош Петровић, *Прича о Јангу*; Божидар Пешев, *Приче из чаробне земље*; Рајко Лукач, *Кратка дуга*; Гордана Тимотијевић, *Сличице*; Поп Д. Ђурђевић, *Поезија која се гледа*

•ХРОНИКА ВАЖНИХ ДОГАЂАЈА.

Фестивали – такмичења – награде

* ПОШТА ДАНИЦЕ ЗА МЛАДЕ

Нађа Цветковић,
ОШ „Ратко Павловић Ђићко”,
Прокупље

ТЕМЕЉНЕ ВРЕДНОСТИ:

- ЕТИЧКА НАЧЕЛА
- РОДОЉУБЉЕ
- КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ
- ИГРА У ФУНКЦИЈИ УЧЕЊА
- КРЕАТИВНА ЗАБАВА
- ПОДСТИЦАЊЕ НА СТВАРАЛАШТВО

Уредничка рука: МОСТ

ПИСЦИ ИЗ
РАЗЛИЧИТИХ
ЕПОХА

СПОЈ
ОБРАЗОВАЊА И
ЗАБАВЕ

МЛАДИ
СТВАРАОЦИ

ПИСЦИ
РАЗЛИЧИТОГ
СТЕПЕНА
АФИРМИСАНОСТИ

Образовне и васпитне могућности

**УЧЕЊЕ ПО МОДЕЛУ:
ИНТЕРВЈУ, НОВИНАРСКЕ ФОРМЕ**

**РАЗЛИЧИТИ КЊИЖЕВНИ
РОДОВИ И ВРСТЕ,
КРАЋЕ ФОРМЕ, ИЗРАЖАЈНА
СРЕДСТВА**

**ГОВОРНЕ ВЕЖБЕ,
СИНТАКСИЧКЕ АНАЛИЗЕ**

**Развијање читалачке културе, извор
савремених текстова за припрему
ученика за приредбе и такмичења,
подстицање стваралаштва...**

ОБРАЗОВНЕ МЕРЕ

- И индивидуализација и диференцијација (додатни материјал и за појединце и за групе ученика);
- И на редовној настави и у ваннаставним активностима (новинарска, лингвистичка, рецитаторска, драмска секција; истраживачки рад; васпитни програми; факултативни програми; пројекти и пројектна настава...)

БРАНКО СТЕВАНОВИЋ

ПОЕЗИЈА ЈЕ ВЕОМА ОЗБИЉНА ЗАБАВА

Омиљени песник, БРАНКО СТЕВАНОВИЋ, (Бачка Топола, 1966) детињство је провео на Криваји и у Севојну. Од 1987. године живи у Београду где је студирао руски језик и књижевност на Филолошком факултету. Дипломирао је на Високој школи за образовање васпитача у Вршцу, где завршава и специјалистичке студије у области афирмације дечјег стваралаштва. Био је уредник у неколико издавачких кућа и листова за децу. Пише и чита за децу и одрасле. Бави се и приређивачким и преводилачким радом.

* Откриј шта о ПОЕЗИЈИ и РЕЧИМА мисли Бранко Стевановић?

• Зашто је Краљевић Марко занимљив песнику Бранку Стевановићу?

* Радионица: КАКО СЕ ПРИПРЕМА И ПИШЕ ИНТЕРВЈУ?

* ИНТЕРВЈУИШЕМО ЗАВИЧАЈНОГ ПИСЦА

Задаци различите тежине и сложености – „изазови” (мотивација)

Пронађи у „Даници за младе” (примерак имамо у школској библиотеци) зашто је Краљевић Марко важан Бранку Стевановићу? Ко је Бранко Стевановић?

Усмени одговор на ово питање не треба да траје дуже од три минута излагања (или: десетак реченица).

Ви који желите да учествујете у овом задатку, напишите своје име на папирић и убаците га у „Кутију за изазове”! На почетку следећег часа извући ћу једно име и тај ученик ће нам рећи шта је све припремио, а ми ћемо вредновати излагање према договореним параметрима вредновања.

ПЕДАГОШКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ⇒ **формативно вредновање** ⇒ **поступци мотивације**

Притом, ученик има прилику да сам изабере да ли ће учествовати у раду и на који начин ће прикупити податке и обрадити их (2.5.4).

НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА ИЛИ ИСТРАЖИВАЧКИ ЗАДАТАК ИЛИ ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК

- **ИНТЕРВЈУ**

Уз савладавање теоријских знања о техници интервјуисања, подстичемо примену знања у виду интервјуисања писца из завичаја.

- **ПРИКАЗ**

Уз савладавање теоријских знања о томе шта је приказ, ученици пишу приказ „Данице за младе” (у целости или по деловима, нпр. могућност поделе на групе према књижевном роду), уз јасну инструкцију у погледу технике писања. Уколико успешно ураде задатак, приказ шаљу Вуковој задужбини (за сајт или за наредни број).

МОРАВА
МОРЕ

МОРАВА

Био сам летос у Чачку на мору.
Чачанско море зове се Морава.
Гледао сам рибе како воду ору.

Морава је море које се испробава. 1

Откад сам био на мору у Чачку,
Мораву видим у сваком облачку.

Напросто верујем да ме одозгоре
запљускује **Морава, притајено море.**

1 Игор Коларов на ово се смешкао:
„Морава је море које се измотава“, а
Урош Петровић озбиљно је рекао:
„Морава је море које не успорава“.

Шта је за тебе Морава?
Смисли барем по три
занимљиве и необичне
реченице о Морави или
некој другој реци, по свом
избору!
Покушај да се играш (са)
језиком и звучањем речи!
Имају ли море и Морава
исти корен речи?

Језичко-стилска
анализа; рецитованье,
компоновање...

Душан Радовић

АФОРИЗМИ

Неко је таман јутрос хтео да учи.
Дошло му је, решио је, али не може,
не да му се, мора у школу.

*

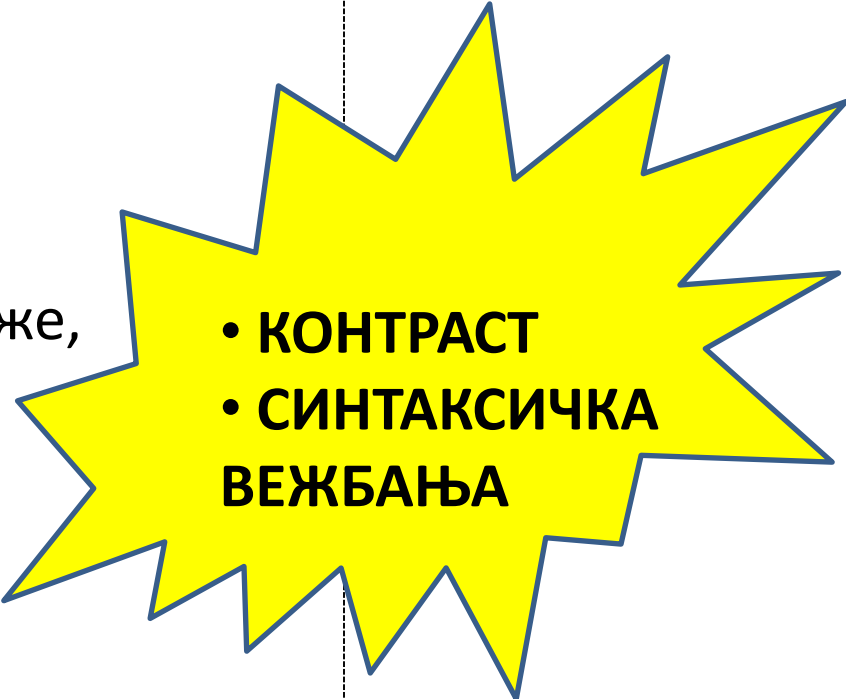
На млађима свет остаје, чим
старији донесу такву одлуку.

*

Тешко је бити дете и бити добар.
Лакше је бити стар и разумети децу.

*

Лепо је бити млад, али није мали успех
остарити.

-
- **КОНТРАСТ**
 - **СИНТАКСИЧКА**
 - ВЕЖБАЊА**

Откривање
„језичког
механизма“!
Смишљање
афоризама (тзв.
„школизама“).

ШКОЛА ОГЛЕДАЛО И УЗОР

ВАЉЕВСКА ГИМНАЗИЈА

*Једна звезда над звездама сија
њено је име Ваљевска гимназија
Матија Бећковић*

- По чему је позната Ваљевска гимназија?
- Којој врсти текста припадају ове странице?
- Истражите по чему би наша школа могла да се нађе у овој рубрици!
- Напишите новинарски текст о својој школи! Прикажите је кроз чињенице, по овом моделу!
(Уз појашњење зашто не треба да копирају делове школске документације.)

Повезивање са другим предметима и програмима...

Осим што је корисна за изучавање књижевних и језичких тема, ***Даница за младе*** може да послужи и у обогаћивању других сегмената школског програма, НА ПРИМЕР:

Милоје Радовић, песме

Непокошени мравињак

Ноћас ће ливада да озебе

Милан Мрдаљ,

Зоологијске песме загонетке

Развијање еколошке свести, свести о заштити околине и одрживом развоју, емпатија према сеоском становништву, познавање старих заната и некадашњих послова на селу, повезивање са садржајима предмета *Свет око нас* и сл.

ИЗАЗОВ, други пример

- Откриј ко су *ча Драгомир и Баја Џора*? Из које су приче, објављене у „Даници за младе“ (примерак можеш пронаћи у школској библиотеци)? Ко је аутор те приче? Шта знаш о писцу? Прочитај причу и потруди се да извучеш кључне податке у вези са **КАРАКТЕРИЗАЦИЈОМ** јунака (физичка, социолошка, психолошка; језик у функцији карактеризације јунака).

Можеш да изабереш хоћеш ли одговарати усмено или писмено. Рок за припрему одговора је седам дана. Уколико сте заинтересовани за овај изазов, пријавите се (записано име убаците у *Кутују за изазове*). Размислите и о томе како се ова прича може повезати са техником приповедања, причања!

Пошто је ово захтевнији задатак (на напредном нивоу), ученик чије име извучем из *Кутује изазова*, буде ли задовољан својом и заједничком проценом садржаја и начина излагања, добиће оцену у дневник. Ако не буде био задовољан својим одговором, похвалићемо га за труд и забележити активност у свеску за праћење ученичког напредовања, уз препоруку за даљи рад (педагошку документацију).

Лексика

- савремена:

на пример, песма „СМС обожаваоци” Рајка Лукача;

- архаична:

У ДУХУ ВУКОВЕ ТРАДИЦИЈЕ, „ДАНИЦА ЗА МЛАДЕ” ЧУВА „ЋИЛИМ” НАШИХ ДИЈАЛЕКАТА.

Занимљиви задаци

- Покушајте ову реченицу да напишете у духу савременог, стандардног српског језика. Испишите непознате речи и пробајте да их самостално, било озбиљно било духовито (по избору), протумачите:

„Тако ја одем у Чемерник, да берем шумће да пишим дувће, а у буће чудна зверћа урулуће... Урулејћа урулуће, а мени се ноће тресу ко да су туђе!”

Призренско-тимочки дијалект

- „Тако ја одем у Чемерник, да берем шуму (*лишће*) да запушим (*затворим*) рупе (*на кући, штали, тавану*), а у буквику (*шумарку од буквава*) чудна звер урла (*крешти*)... Сова крешти, урла, а мени се ноге тресу као да су туђе.”

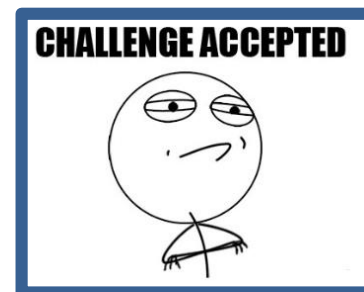
СКАЈП-УЧИОНИЦА: Разговор са писцем из Ниша Радосавом Стојановићем (неколико питања, на пример, и аутентичан изговор).

* „Чачански глас” објавио интервју ученице Невене Јањић, полазнице Регионалног центра за таленте, настао таквим подстицајем „Данице за младе”.

ИЗАЗОВ ЗА ВАС

CHALLENGE

- Оживите „Даницу за младе” у својој школи.
- Пошаљите Огранку Вукове задужбине из Чачка (Удружење „Чувари дела Вука Караџића”) припреме (сценарио, извештај, опис...) часова и активности које сте реализовали на основу „Данице за младе”.
- Неке ћемо објавити (на сајту Вукове задужбине, а неке можда и у самој „Даници за младе”)...
- ПОДЕЛИЋЕМО ВАШЕ ИДЕЈЕ И ДОБРЕ ПРИМЕРЕ ИЗ ПРАКСЕ!

Хвала на пажњи!

Вукова задужбина

Дарија Рогохарски, III₂,
ОШ „Миша Стојковић”,
Гај

Петра Рокнић, 3. р., ОШ
„Школа карикатуре при
Дому омладине”, Панчево

Имејл:

dusica.maticki@vukova-zaduzbina.rs

Са назнаком:

*За Чачак (за Данијелу
Ковачевић Микић)*